

СВОБОДА SVOVODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XII. Ч. 131. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 8 червня 1933. VOL. XII. No. 131. Jersey City, N. J., Thursday, June 8, 1933. THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДАЛЬШОЇ ДОПОМОГИ БЕЗРОБИТНИМ

НЮ ЙОРК. — „Борд оф Естїмейт“ прислухався дві години тром делегаціям, котрі домагалися від міста більшої допомоги для безробітних.

Колї говорив Нормен Томас, соціалїстичний провідник, демонстрували біля Сїті Гол коло 4,000 безробітних. Від іменї „Федерал Кавнїс оф Чорчес“ говорив провідник Джеймс Маєрс. Найдовше говорили, як звичайно, комунїсти, обертючи справу в чисто політичну і маючи на увазі більше комунїстичну агітацію ніж справу самої допомоги. Зібрали теж біля 1,000 комунїстів для демонстрації. Вони не хотїли демонструвати разом з іншими безробітними, щоби позначити ріжницю з домаганнями комунїстів і соціалїстів.

В меморандах, які передано мейориси О'Бранови, зазначено, що місто мусить призначувати місячно найменше \$15,000,000 на допомогу безробітним. Скрїтїзоване теж нові податки, які місто накладає на автомобїлі й перїзд через мости. Простежуючи радїни стягати потрібні для безробітних фонди від гемблерів і „юталїс“, які здїрають з населення великі суми і мають величезні доходи.

Далї скрїтїковано банкірів, які здїрають великі проценти від тих грошей, котрі позичають на допомогу безробітним. Нап'ятовано теж розтратність і корупцію Таманї Гол.

ПОЛЯКИ ЖЕРУТЬСЯ ЧЕРЕЗ СВІЙ ПАВІЛЬОН.
ШКАГО. — Польська преса розпинується широко про справу Польського Павільону на Світвївій Виставї. Вона підкреслює, що це є ганьбою не тільки для польської еміграції, але й для цілого польського народу й цілої польської держави, що зинто з павільоном напис „Польща“. Часопїси подають, що зривання контракту наступило через брак \$25,000, які мали зложити польські організації, а яких не зложили.

СПЕКУЛЯЦІЯ ЗРОСТАЄ.
НЮ ЙОРК. — Як люди спекулюють, пізнати найкраще по тім, що паперова вартість шерів, якими торгують на ньюйоркській біржі, піднялася за один місяць, травень, на \$5,658,000,000. А від безрезня ота вартість зростає на \$12,773,000,000.

МАРКІ ГОРОЮ І В ІНДИЯН.
ІНДИЯНАПОЛІС. — Виходить, що й у степї Індїана могок осягнули велику перемогу і виберуть більшість мокрих делегатів на стейтову конвенцію у справї прогрібїції. А сухї покладали великі надї на цей стейт.

ЧІПАТИМУТЬ МОРГАНА І СПІЛЬНИКІВ ЗА ПОДАТКИ.

ВАШІНГТОН. — Сенатський комітет дасть цілком певно згоду на те, щоби також розсїдлати, як це було з плаченням податків банкіра Морганана і його спільників.

РУЗВЕЛТ ЗА КОРОТШІ ДНІ ПРАЦІ Й КРАЩІ ПЛАТІ.

ВАШІНГТОН. — З боку президента Рузвелта виразно значаються, що адміністрація задумує вжити „Індустріел Рїкверї Ект“, якщо цей проект стає не законом, на те, щоби принаймї в 70%, промислу негаїно запровадити коротші дні праці та піднести заробітні платї. Відноситься це головню до нафтової, залїзної, сталеної, автомобїлевої, вуглевої й ткацької промисловости.

БЕРУТЬСЯ ДО ТИХ, ЩО ПЕРЕХОВУЮТЬ ЗОЛОТО.

ВАШІНГТОН. — Департамент справедливости дав розпорядження, щоби потягнути до відповідальности тих, котрі до 1 травня не віддали захопаного у себе золота.

Це відноситься до тих, що задержали у себе більше ніж \$100 у золоті. Наруховують, що це є між людьми коло \$600,000,000 у золоті й золотих сертифікатах.

Наразі шукатимуть золота в стейтах Нью Йорк, Нью Джерзі і Нью Інгленд. Мають на примїтї яких 3,000 осіб, котрі переховують яких \$15,000,000 у золоті. Кажуть, що деякі особи переховують і по \$200,000 у золоті.

ЗАЧИНАЮТЬ ДОБРЕ ПРОВІРЮВАТИ.

ВАШІНГТОН. — В сенатській військовій комітетї іде далї спїр за кошти тоалетних гарнітур, закупленї для „Сївїлен Консервейшен Корп“ по \$1.40 за штуку. Сенатори доказують спрощаєними артикулами, що можна було купити тїсамі артикули, а навіть лїпші, по \$1 за штуку, і дешевше. Рїч ясна, що тут мова про те, чи при тім закупнї не відравало роду хабарництва.

ФЕДЕРАЛЬНІ БЮРА ПОСЕРЕДНИЦТВА ПРАЦІ.

ВАШІНГТОН. — Проект сенатора Вагнера, який впроваджує „Юнаїтед Стейтс Емплоїмент Сервіс“, став законом. Нова система передбачає широку федеральну допомогу в справї посередництва шукання праці. Федеральні бюро будуть установлені в кожнім стейті й будуть кооперувати зі стейтвими бюрами посередництва праці. В той спосіб хочуть допомогти ліквідації безробіття.

ЯПОНЦІ ЗВІЛЬНЯЮТЬ ПІВНІЧНИЙ КИТАЙ.

Японські війська почали відходити з території північного Китаю. Це вносило заспокоєння в широкї китайські маси, бо тепер усі сподїваються деякого спокою. Охорону чужинських посольств у Пекїні вже зменшили до звичайних розмірів.

ВІДНОВЛЮЮТЬ ЦАРСЬКІ УНІФОРМИ.

Австрїйський уряд рїшив відновити старі царські уніформи для війська й для урядовців. Цим уряд сподївається покастити кїнець заходам гїтлерівцїв завести свої уніформи в Австрїї. Крім того уряд думає відновити в народї спогади про минулу велич Австрїї й її боротьбу з Німеччиною.

ТЕПЕРІШНЄ ПОЛОЖЕННЯ СВІТА.

Визначний американський політик та економіст, Овен Пїонг, каже: „Ми всі тепер на тому самому човні, що колись був Хрїстофор Колумб. Він не знав, куди він пливе, як почав подорож; коли причалить, він не знав, де він є, а коли вернувся назад, не знав, де він був.“

РАДЯНСЬКІ ПРИВЛЕК.

Один американський інженїр у Росїї мусїв часто їздити залїзницею в службовїх справах. Йому було неприємно вїчкувати довгі години в черзі біля билетової каси на двірках, тому постарався в урядових чинників про спеціальне позволення, яке упрощувало його не чекати в черзі, лише проїти до віконця й купувати билет. Та коли прийшов на двірць в одному більшому містї, побачив довгі черги біля билетової каси. Не надумуючись, лїтками почав відштовхувати людей і двірбав до віконця. Люди наробиали крику, а деякі почали погрожувати їжнірови. — Алеж, громадяни, зрозумїйте, що в мене нема часу на вїчкунняння й тому я набув спеціальне позволення, що дає менї привїлей не стояти в черзі, але прямо їти до каси й купувати билет, — пояснив він. — Егеж, голубчику, ставай у нашій черзі на задї, — замітив йому один із черги. — Ця черга складається саме з таких, які мають теж саме спеціальне позволення, що й ти.

ВЕЛИЧЕЗНІ ЧИСЛА.

Щоби написати будь-які числа, починаючи від одного до мільярда (біліона), треба 45, 032,998,006 букв. Візьмімо, що хтось хотїв їх видрукувати, то створив би бібліотеку, яка мала би 100,000 томів. Коли би хто хотїв переписати їх на голю, вимовляючи 150 чисел на мїнуту, то мусїв би числити 101 років без відпочинку.

ВСЮДИ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Спеціальна слїдова комісія, що викрила зловживання у вогневїй сторожі у Варшавї, авала на слїди нових величезних зловживань. Вони значно більшї від попереднїх. Великї зловживання викрито у варшавському спортовому союзї. Допустився їх урядовець, що пропав без слїду.

СТУДЕНТИ ВІЩИХ ШКОЛ „САБОТУЮТЬ“.

Будучи свідомими того, що коли покінчать вищі школи, стане їм заглядати в очі безробіття, кількості студентів вищих шкіл у Вїннїгу не думають писати іспити, щоби вийти списи забезпечити собі себе боїай один рік сидїння в школі, замість здати іспити й їти в рядї безробітних.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК НА ЕМІГРАЦІЇ.

У часопїсі „Нива“ пише о. Теодор Цегельський: О. Іван Воляїнський, парох Острівцї (1889—1913), був передтим від 1882 р. як наш перший священик в Америцї, в Шенандо в Пенсїлвенїї. Поїхав туди разом з жінкою Павлиною, дочкою славного проповідника з Красного, о. Юліана Ганкевича. Був він великим освіченою людиною, володїв кількома мовами, як німецькою, французькою, португальською, російською, а попри те студіював гебрейську та інші орієнтальні мови. В шкільних предметах був такї силний, що міг пригрозити молодї навіть до іспиту зрїтати і тим справдї в Острівцї займався. В Америцї побував першу нашу церкву, видавав першу український часопїс „Америка“, сам був автором статей, складачем, коректором і експедитором. Його жінка вчила наших емігрантів, згаляло їх доньки, варити, шити і подавала їм елементарні освітнї відомости. По йогому часу не сподобався тамошнїм латинським єпископам, що о. І. Воляїнський, одинокий католицький священик, жонатий, тому почали проти нього виступати, доки не поставили на своїм і не позубили його з Америци. Вернувшись до Галичини, не вїдїд тут довго, але в часї еміграції до Бразилї, десь коло 1891 р., поїхав до Бразилї, щоби просїдлати тамошнї відносини серед наших емігрантів. Привїз звідтам невідраїтї вїсти, які до певної мїри припинили ту нещасну еміграцію. Зараз по приїзді до Бразилї у Рїо де Жанейро вмерла по дїю короткої недуги його жінка Павлина, яка з привязання до свого чоловіка не хотїла його самого пустити.

ЖІНКА ВПАЛА ДО КАНАЛУ.

Нїчо з 30 квітня на 1. травня верталася Марїя Степанівна зі Львова до Клепарова. Тому, що їй була дуже темна, вона не завважила, що наближається до отвореного каналу, який у тому місцї глибокий 8 метрів. Неуцасна жінка впала туди і почала зивати помічї. Зібїгали люди, але не могли її витягнути; щоби пожежна сторожа приїхала з драбинами і витягнула неперитому вже та поранену Степанівку, яку відвезено до шпиталю.

ЖИДИ ВИРІКАЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.

В Празї зорганїзувався клуб чеських Жидів під назвою „Чеські піонїри“, котрого завданням боротьба з Німеччиною серед Жидів. Клуб заклячує Жидів не вжикати німецької мови, не посылати дїтей до німецьких кїл і не підтримувати німецької культури. Акція клубу, до котрого належать визначні члени жидівського громадянства, стрїнується з прихильним вїдгуком праського жидівства.

СЕЛО ЗНИКЛО В ЗЕМЛІ.

В громаді Попїнци коло Бердяти (Буковина) сталося велике нещастя. В пятїдню, 28 квітня ч. р., по обїдї почулися під землею кількя ривтові звуки. Нараз почала земля на просторї 600 гектарів запалатї. Люди на тїй землї були хатї. Люди страшенно попереполошувалися. Населення пробувало рутувати з хат деяке добро. А тимчасом земля спаладала все нижче й нижче. Вкїнці запалася в землю половина села й зникла в глибині. Багато людей і шкету пропало в глибїні. Шахта необчислена.

НАСЛІДКИ РОЗРИВУ ГАРМАТИ.

На площї артилерїйських прав у Фокшанах (Румунїя) при впрвах стрїлї розтріскалася гармата. Відломки порозїдалися на всі боки. Від удару цих відломків згинували на місцї чотири гарманї, а три тяжко раненї. Заряджено сїдство військової влади.

ЗГОРІЛИ ДВА КОРАБЛІ.

В пристанї в Браїлї (Румунїя) вибух вогню на кораблї „Маратон“. Вогонь перенїсся й на паровик „Портола“. Вогню не вдалося вгасити. Обидва кораблї згорїли й втонули в Дунаю. Шкода вїношть 20 мільїонів левів.

ВАСИЛЬ ВИШИВАНІЙ У ВІДНІ.

Під таким заголовком подає „Газета Варшавська“ за АТЕ вїстку про приїзд полк. В. Вишиваного до Відня. „В. Вишиваний, пише „Г. В.“, відбув ряд конференцій з представниками української колонїї і католицьких кругів. Приїзд Вишиваного, який постійно мешкає в Парижі, вїяється без сумнїву з скріпленою пропагандою української акції на теренї Відня на передоднї великого католицького зїзду і 250-лїтньої річницї оборони Відня. Як відомо, Українцї твердять, що оборону Відня треба завдячувати не полякам, але запорозьким козацьким полкам, які виходили в склад військ короля І. Собіського.“

МАТЕРН ШАСЛИВО ЛЕТИТЬ ДАЛІ.

ОМСК (Сибїр). — Американський летун, що вїбрався одиноцем довкола свїта, Матерн, вїбрався звїднї в далїшнїй лет у напрямї на Чїгу. Він тепер летить з опїзнанням на 10 годїн і 41 мїнуту у порівняннї зі шкороїстю лету Поста й Гаттї, який рекорд він хоче побити.

ЗАМАХ НА ВЕНІЗЕЛЬСОСА.

АТЕНИ (Греція). — На визначного грецького державного мужа, який не раз був премїером міністрів Греції й виводив її з тяжких крїз Венїзельсоса, був зроблений замах. Напасник стрїлїв до Венїзельсоса, коли той їхав зі свого маєтку автотом до Атен. Жїнку Венїзельсоса поранено чотирма кулями, таксамо поранено і шофера. Самого Венїзельсоса не ушкодили.

ВІТО АРГАНСЬКОГО ПОСЛА ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Нїмеччина). — Афганський посол Могомед Азіс Хан упав жертвою атентату на нього, який доконав 27-лїтній афганський студент. Посла вїбито на сходї його мешканця, коли він виходив на прогулку до мїського саду.

ДЕРЖАВИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ УТВОРИЛИ Б'ЛЮК.

БУКАРЕШТ (Румунїя). — На передоднї лондонської конференції держав схїдної Європи та інші хлїборобські держави створили б'люк, щоби спільно боронити інтереси хлїборобських держав підчас переговорів на лондонській конференції. До б'люку входять: Польща, Румунїя, Югославія, Чехословакія, Угорщина, Болгарія, Латвія, Естонія, Греція та Туреччина. Вони творять б'люк зі 100 мільїонами населення.

ФРАНЦІЯ ЙДЕ З ЯСНОЮ ПРОГРАМОЮ.

ПАРИЖ (Франція). — Французський уряд надає надзвичайно велике значіння лондонській конференції, а тому в склад французької делегації входять найважнїшнї політики та фаховцї на чолї з премїєр-міністром Делїаде. Францїї легко виробити свою платформу, бо від давнїх часів Франція є країною протективною для свого промислу та індустрії.

ЯПОНЦІ ПОЧИНАЮТЬ НАСТУП НА МОНГОЛІЮ

ЩИМ ВІДРКУТЬ РАДЯНСЬКО РОСНО ВІД КИТАЮ. АКЦІЯ БУДЕ НАПРАВЛЕНА ПРОТИ БОЛЬШЕВІКІВ.

ПЕКІН (Китай). — Пїсля замирення в північному Китаю Японцї почали концентрувати свої війська в напрямї на Монголію. В першу чергу вони мають намір захопити провінцію Чангар, у якїї тепер панує генерал Фенг-Ю-Сїянг, котрий виступив проти нанкінського уряду. Московські большевїки підтримують повстання цього генерала. Він має стотисячну армію, але всі дуже сумніваються в її боекратнїсть. Японцї кажуть, що вони цю провінцію мусять захопити, щоби забезпечити манджурську провінцію Джегола від нападу зі сторони Чангару.

Японський генерал Кунїякі Койсо заявив, що Японцї мусять окупувати монгольське місто Калган, щоби забезпечити Манджурїю зі сторони Монголії. Через це місто радянська Росія тримає свій контакт з Китаєм узагалї та з генералом Фенг-Ю-Сїянгом зокрема. Поїзд Японцїв у Монголію приведе їх неминуемо до конфлікту з большевїками, але ніхто не сподївається, щоби большевїки стали до відкритого бою з Японцями.

МАТЕРН ШАСЛИВО ЛЕТИТЬ ДАЛІ.

ОМСК (Сибїр). — Американський летун, що вїбрався одиноцем довкола свїта, Матерн, вїбрався звїднї в далїшнїй лет у напрямї на Чїгу. Він тепер летить з опїзнанням на 10 годїн і 41 мїнуту у порівняннї зі шкороїстю лету Поста й Гаттї, який рекорд він хоче побити.

ЗАМАХ НА ВЕНІЗЕЛЬСОСА.

АТЕНИ (Греція). — На визначного грецького державного мужа, який не раз був премїером міністрів Греції й виводив її з тяжких крїз Венїзельсоса, був зроблений замах. Напасник стрїлїв до Венїзельсоса, коли той їхав зі свого маєтку автотом до Атен. Жїнку Венїзельсоса поранено чотирма кулями, таксамо поранено і шофера. Самого Венїзельсоса не ушкодили.

ВІТО АРГАНСЬКОГО ПОСЛА ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Нїмеччина). — Афганський посол Могомед Азіс Хан упав жертвою атентату на нього, який доконав 27-лїтній афганський студент. Посла вїбито на сходї його мешканця, коли він виходив на прогулку до мїського саду.

ДЕРЖАВИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ УТВОРИЛИ Б'ЛЮК.

БУКАРЕШТ (Румунїя). — На передоднї лондонської конференції держав схїдної Європи та інші хлїборобські держави створили б'люк, щоби спільно боронити інтереси хлїборобських держав підчас переговорів на лондонській конференції. До б'люку входять: Польща, Румунїя, Югославія, Чехословакія, Угорщина, Болгарія, Латвія, Естонія, Греція та Туреччина. Вони творять б'люк зі 100 мільїонами населення.

ФРАНЦІЯ ЙДЕ З ЯСНОЮ ПРОГРАМОЮ.

ПАРИЖ (Франція). — Французський уряд надає надзвичайно велике значіння лондонській конференції, а тому в склад французької делегації входять найважнїшнї політики та фаховцї на чолї з премїєр-міністром Делїаде. Францїї легко виробити свою платформу, бо від давнїх часів Франція є країною протективною для свого промислу та індустрії.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published each Saturday and Holiday
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 Edited by Editorial Committee.
 Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕПЛАТА:
 Three cents a copy. Подможе число три центи.
 One year \$7.00 На рік \$7.00
 Six months \$3.75 На шість місяців \$3.75
 Three months \$2.00 На три місяці \$2.00
 Foreign and Jersey City Rates: В Джерсі Сіті і Заграницю:
 One year \$10.00 На рік \$10.00
 Six months \$5.00 На шість місяців \$5.00
 Three months \$2.75 На три місяці \$2.75
 Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В КЛІЩАХ ГОЛОДУ.

До нас доходить все частіше український плач оріє на дію. Отак жне українське населення на своїй рідній землі, на землі, що є пердиною Європи та її шпихлером. Отак тяжко буде українській хліборобі на власній землі, про яку жінки кажуть, що там течуть "молочні ріки з кисільними берегами"; на тій землі, про яку московський поет, поет народу завоєвника і поработителя України, писав:

Ти знаеш край, где всю обілля
 [зем динет,
 Где рєкы летюць чїсьє серебра,
 Где вєтєр стєпной ковыля,
 [кошиєт
 Где слышна звонка пєсья кобы,
 [саря...]

І коли заглянути в українську історію, коли переганути українське писемство від Котляревського до нашого часу, як навіть переганути всі українські пам'ятники старого писемства ще з часів князів, то скрізь знайдемо, як червоною ниткою проходить згадка про голод України. Знайдемо жадний опис голоду на Україні ще перед тисячу років тому, що безперечно ланцюхом тягнуться до наших днів. Де причина цього? В нероботі української хлібороба? Ні! Український хлібороб визначає своє робуство, своєю умінням працювати на землі й своєю лояльністю до землі. Про це докази вивискувати не треба.

Вони обильно розкинули скрізь і в історії й в літературі й в різних офіційних звітах та повідомленнях.

Та коли ми глибше спробуємо над причини голоду на Україні, то побачимо, що основною причиною хронічного голодування українського хлібороба є брак землі, в той час, як представники аристократії, власної, чи ще більше аристократії завоєвників, посідають величезні маєтки земельні й свою надпродукцію зерна кидають або на закордонний ринок, або вивозять до містополі. Причиною голоду є те, що український хлібороб має завжди платити величезні податки, яких на його накладе держава окупантів. Причиною цього, є культура відсталість, розорвані українські паші та повоєнні катастрофи.

Отже так жне українське хліборобське населення на своїй рідній землі, на тій землі, яку українська нація сподіємося, якої чинну перешкоду розорвані українські паші та повоєнні катастрофи.

ріаість метод хліборобства, які окупанти на українських землях заподіяли піддержку, щоб український ринок не міг конкурувати з поміщиками, які з ласки окупантів захопили величезні простори українських земель. Причиною лежить в економічній та культурній політиці держав окупантів, щоб гнітати й тримати в вічному культурному й економічному рабстві український народ, а при допомозі того раб-

ства й у політичній залежності від окупантів. З цього ясно, що боротьба українського народу за свою незалежність є боротьбою не лише за політичне й культурне визволення, але ще в більшій мірі є боротьбою за економічну незалежність, боротьбою за соціальну справедливість, боротьбою за врятування нації від постійного голоду та фізичного винородження всього українського народу.

ТРАГЕДІЯ КОЗАЦТВА.

В межах бунтової російської імперії, в її європейській частині, знаходилися такі козацькі землі, що звалися областями: Донська, Кубанська, Терська, Астраханська, Уральська, Оренбурзька. До них ще треба додати Каміньську область, яку населяли, Каміньські, в значній масі буди козаками й служили в козацьких полках: доносцьких, астраханських, оренбурзьких. Ріжні й у ріжних часах були заселені ці області в більшості в'їтчакми з Московщини, Білорусі, України, Литви, зпад Польщі. До них тягнулися навіть люди з інших держав, які шукали для себе волі та ріжних воєнних пригод. Лише Кубанщина була заселена в'їтчакми з Чорноморської козацької, які склали започаткувані з часів Чорноморської війни. Звісно Росія приділяла до них московських елементів, які утворили так зване лінійне військо, яке потім з Чорноморським військом утворило одну Кубанську область, з перевагою в ній українського елементу.

Український елемент у значній кількості також знаходиться й серед козацтва Терської області. Крім того на Кубань, трохи в Терську область, а більше в Донську прийшов український хліборобський елемент, який славився населяти так звані "інгородні", підносячи значно український елемент серед мешканців цих областей. Та не про це тепер хочемо говорити, а про те, що, не звважаючи на всі "козацькі вольності" й фаворитування російським урядом козацтва, йому жилось під московським пануванням тяжко. Значно

довгі часи військової служби, крім того постійне військово-політичне населення від 18 до 42 років життя, обов'язок мати відпущені коні, ділячі кожоді хвилин для армії, власну зброю, військової уніформи, постійна служба молодших козацьких позбавляла своєї землі, посилення козаків на ріжні "засмирненні бунти" з переведенням мобілізації старших "сроків", служба сторожова на ділянках кордонів Росії й т. п. — все це дуже тяжким ярмом лягло на плечі козацького населення.

Крім того Росія систематично все більше приборкувала до рук козаків і позбавляла їх вольностей, які вони застерігали собі, приєднуючи майже завжди добровільно до Росії та відіючи їй "в подарунок" свої "вольні землі", які вони тяжкими зусиллями, кривавою боротьбою здобували від ріжних сусідів Росії. Москва вривалася особливо вольності такого козацтва, як Кубанське козацтво через його українські історичні традиції та побутовий відбиток життя. Так само поволи вривалося права Донського козацтва та інших, яких позбавлено навіть вибирати отамана собі, а на дніпрові Петербург прислав своїх генерал-губернаторів, яких називав "наказаними отаманами". З ними з центру приїздили інші адміністратори, які немилосердно переводили централізовану політику Росії на козацьких землях.

Петербург завжди говорив козакам гарні слова, давав багато обіщань і ріжні нагороди й "грамоти", які фактично нічого не значили. Це все було гарною прикрасою на гру-

ПРАВО ВІДХОДУ

В статті "Учили Націоналізму" у торкнувся питання так званого "права відходу" від нації. Як вказав на його нецелесильність для націоналізму, як вказав, що з вірою у велику будучиність нашої нації мусить еднатися не менш велика вірність, не менш велика вірність націоналіст мусить бути чатовим, що ні в якому разі й ні в якому претекст не може кидати свого місця в лавах нації, а повинен з нею жити, з нею разом зносити найгірші й найболісніші моменти найбільшого прижизнення.

Пішучи ті рядки, я мав на увазі лише одну форму "відходу", що про неї писав мій товариш в листі: — "Коли Україна не мала даних зроби-ти великою нацією й здигнути сильну державу, не вилікує її, а її відійшов би від неї та пішов би служити іншій державній ідеї." А ось життя ставить нас перед другою формою "відходу": товариш Іван Шиманський своєю власною рукою поклав своєю життям трагічний кінець. В одному листі, знайденому про нього, писав він: — "Україно, моя батьківщино! Ніхто тебе не любить. Від нікого не повинна ти жалити допомоги, сама мусиш собі допомогти, опертися на власні сили, сама можеш вийти з

СПРОБИ ОБЕДНАННЯ МОЛОДІ.

Є познаки, які вказують, що обєднання нашої молоді в Америці є на добрій дорозі, бо розвивається природно, теж із бажання самої молоді.

Перші спроби такого обєднання вийшли від українсько-американських спортивних клубів. Вони перші відчували задушену потребу зближитися з українськими подібними друзинами по інших місцевостях. Вони перші забажали виблизити й на українським полі, як українські друзини між українськими друзинами. І отсей шляхотний порив до перемоги ще й на українським ґрунті є позитивним явищем, коли брати під увагу український бік справи.

Ми стоїмо тепер перед зїздом українських танцюристів, який відбудеться в Шікаго підчас Світової Вистави, по Українським Дні. Отсей зїзд, помпунувши ще загальний зїзд, який планували, стигне цілком певно сотки нашої молоді, розкиненої по цілій Америці. І як би наряди на цих зїздах не випали до нас, самі спроби є дуже відрадною повою. Між зацїли говорити про молоді більш позитивно щодня від дуже короткого часу. Колиж у такім короткім часі доходить до зїзду молоді, то видно, що справа з нашою молоддю в Америці не стоїть так зле, як ми звикли думати.

Старшому поколінню треба вказати переваги більший інтерес до тих змагань молоді. Хоч нам може не все подобається в життю цієї молоді, то мусимо пам'ятати, що завжди й у всіх народів бувало у молоді й у давніх часах багато дечого такого, що не подобалося старшому поколінню. Це є навіть природним явищем, що є ріжний між тими, котрі родилися на двох ріжних півкулях і виростили та виховалися у ріжних світоглядах до українського включно. Бож і український світогляд, заціпнений в Америці, не може бути таким, який набувається на українській землі.

Молоде покоління буде змушене розвизувати по своему життєві проблеми, а між ними й українсько-американську проблему. Як це життя розвивається, тепер годі навіть передбачити. Але не забуваймо, що може прийти до того, що, поминаючи церкву й запомогові організації, теперішні спортивні, танкові чи співацькі товариства молоді можуть стати згодом чи не єдиноким дією живими представниками організованого українського життя в Америці.

Запомогові організації й церква намагаються по своему розвизувати питання задержання при собі нашої молоді. А крім того бачимо ще й інші спроби організування й обєднання молоді. Одначе все те змагає до одної цілі. І заслугоє на загальне попертя.

Правда, Денік у своїх спогадах не визнає себе за автора цих наказів, але дивчі значення, що на підставі цих мітичних наказів всі начальники кінських військових частин Київля з'явилися до гетьмана з заявою про своє підпорядкування командувачу Добровольчої армії й що ніби не й була підстава для зміни гетьманської політики (стор. 190, 191, т. IV).

12-го листопада 1918 року вчир по Київці залунали чутки (авторами цих рідків тодіж перший про це казав з захопленням В. Фенікю, віце-директор департаменту державної варги), що до гетьмана прибули вищі представники Добровольчої армії й інших російських організацій і переконали його, що Росія мусить бути єдина, неподільна, і що жадної України не повинно бути.

13-го листопада про це було вже відомо всьому Києву, а 14-го листопада, тобто за 23 лише дні по виданню грамоти, де гетьман усієї України й військ козацьких зазначував, що він стоїть на ґрунті незалежності Української держави, що зазначені з його боку реформи будуть незручними відносно майбутнього розвитку Самостійної Української держави. — було видано нову, де вже зазначувалося, що "на жадної України не повинно бути". Старий кабінет було розпущено, а новий, якому доручувалося найбільше виконання цього "великого історичного завдання", доручено було міністрів земельних справ, Тергебелю, який, також узяв титул міністра земельних справ, підкреслюючи своїм незалежним призначенням розпочатку нового курсу.

бутия політика України, її перший належить виступити з фєрвї утворення всєросїйської федерації, якої кінецьово Росії. Глибоко переконаний, що інші цілі були заціливі для самої України, я кинув всім, кому дорога її майбутність, тісно зв'язана з будучиною й істатєм всієї Росії, зєднатися бля мене й стати гурьми на захист України й Росії. Я вірю, що в цїй свїтї патріотичні справи всі громадяни й козакї України дадуть сердечну й могутню підтримку (стор. 418).

І цю грамоту, мабуть тим же самим пером, що й грамоту з дня 22 жовтня, підписав П. Діво Скоропадський, навіть не зазначуючи вже свого титулу. Старий кабінет було розпущено, а новий, якому доручувалося найбільше виконання цього "великого історичного завдання", доручено було міністрів земельних справ, Тергебелю, який, також узяв титул міністра земельних справ, підкреслюючи своїм незалежним призначенням розпочатку нового курсу.

Дуже хочю пілля до цього кабінету колишній "самостійник", як Афанасєв (закордонні справи), Кістяківський (фінанси), Райнгоф (юстиція), Любєнський (народного здодержави). На цих принципах розв'язав Петро (державний повинна бути збудова май-контролю), Завадський (дер-

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Люстрова Історія України 1917 — 1923 рр.).

Правда, шанований автор ба-самостійності, що вже й Кувє змягчить цей крок голубаві, і Дон заявили про своє словиний виразом — "на деякий обєднання з Росією, що вже який час", — але це справи май й Криму, Грузія, Дон, Кубань, до допомагає. Гетьман Української Добровольчої й Астраханської порвав з українським народом, спираючись на Росію. Цим гетьман хотів нібито уратувати становище України. А дїкаво булоб також виспити, чи дїяв той гетьман цілком вільно, цілком самостійно. Бо, цілком зрозуміло, скликаючи Національний Конгресу 17 листопада більш усього метою зарожження всім цим союзом відродження Росії, представників Астраханської, Добровольчої та інших армій, чи не був він навіть спровокований?

"Усі російські партії, починаючи від крайніх правих і кіначочі лївї, до хоробливо-лівацьких відкормлення України від Росії, з неурою міаю вєрствї, хочаб щїно, продажі України більшовїкам, з гаслом: "чим гірше, тим краще", вели наступ на гетьмана, переконуючи його відмовитися від самостійності й оголошити про приєднання до Росії. Ці російські партії безперервно переконували гетьмана, що все вже готове, що він заціпляється на самотї зі своєю

пропасти." Великою любовю до Батьківщини не від цих рядків порчується за ними палке ширє серце. Незнана нам досі трагедія зломала кїткю молодого життя, виходила з лав наших дорощу наїдну силу, і мимоволї душу нашу вивинює глибокий біль. Так, товариш Іван Шиманський не пішов на службу іншій державній ідеї, але всеж свавільно покинув визначене йому в лавах нашої нації місце, перекинув на плечі товаришів свою частину того тягарю, що мусів сам це деякий час нести. Заплющив очі в передорній темряві, схилився від передрадного ходоу, як Олєсєв "Аїстри" і зазуб про свій обов'язок чекати нашого соція, щоби гідно його привітати. Не хочемо посядувати його винку як свідомого дезертира; твердо віримо, що він поповнив його в моменті хвилевого занепаду душевних сил, коли воля й свідомість поступалися перед несподіваним вибухом темної рощи, — але хочемо нагадати всім тим, що повітмути далі свій обов'язок, що свідомий націоналіст не має права ніколи й у ніяких обставинах переривати свавільно своє життя. Націоналісти права відходу не знають.

Є. Дометенко.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖИЖНЯ З ЖІНОЧОГО ВІЧА.

Мені довелося брати участь у віну, скликаним у Нью-Йорку...

Завважила я таке: Промови були добре оброблені й добре виконані. І були річечі. Обговорено участь української...

А що ж скажемо на це ми, члени У. Н. Союзу, котрі дали терпимо по своїх відділах розкладову більшовицьку роботу?

Ми, у своїм відділі, вже зробили порядок. Маємо свій новий, дійсно Союзівий уряд. І думаємо, що й по інших відділах Союзівий не дадуть...

БЕРИМ ПРИКЛАД З КОНВЕНЦІЙ У. Н. СОЮЗА.

Як буде оголошений протокол з 18 конвенцій У. Н. Союзу, наш загальний мати на увазі переконатися, що на тій конвенції обговорено багато...

TIME TO SING.

When every dawn is dreary, When days no promise bring, When every hope is blasted, Why, then, the time to sing!

янка і про добро України. Конвенція осудила тим шкідливу і нечесну роботу наших більшовицьких, котрі розвивають...

Конвенція, як наша найвища установа, своє зробила. Во-на солідарно поперла те становище, яке займає Головний Уряд У. Н. Союзу...

А що ж скажемо на це ми, члени У. Н. Союзу, котрі дали терпимо по своїх відділах розкладову більшовицьку роботу?

Ми, у своїм відділі, вже зробили порядок. Маємо свій новий, дійсно Союзівий уряд. І думаємо, що й по інших відділах Союзівий не дадуть...

Василь Морозович, Бронкс, Н. Й.

ВІДЗВА

до односельчан зі села Плябівка, повіт Терехівка.

Звертаємося до наших земляків за морем, а особливо до наших чесних кравців, і просимо...

Об'єднання, P. O. Box 122, Hudson Terminal, New York, N. Y.

ГІМН ЗА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ.

(Уложений на голос американського національного гімну "Star Spangled Banner").

Боже, Україну під покров Твій взьми, Довголітне ядро і кайдани з нас здимай, Прощени з Вітчизни ворогів джу брань...

В одну цілість злучи розчертований край, Сили наші скріпи, волю, мир і єдність дай...

Тих, що за Рідний Край погляди у бою, Поміни, в рай приймай, під мотуху встав Твою, Хай у мирі спінуть боєві оари...

Тих, що за Рідний Край погляди у бою, Поміни, в рай приймай, під мотуху встав Твою, Хай у мирі спінуть боєві оари...

ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

- ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, (13 осіб) 30 ц.
СОТНИКІВНА, пєса в 5 в'їдях, з історичної повістки Богдана Лєского, "Сотниківна", перероблена для сцени Олексєю Складузоєм, (15 осіб) 40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів Гетьмана Мазепи (8 осіб) 35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК, або Вротоване Супружжя, комедія на 4 дії зі співаним (5 осіб) 25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, трагедія на 4 дії зі співаним (6 осіб) 25 ц.
ДВА ДОМИКИ І ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького (8 осіб) 15 ц.
МАРКО СПІОТНАКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко (10 осіб) 35 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, В. Павлуевич, 5 жєнщин і 2 мужчин 35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, П. Ярославич, 6 жєн. 5 муж. (Чортєня написанє в цей спєсїб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) 30 ц.
ЗЕРТЕП, пєса на три дії, М. Підгірянця 25 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка. (Осіб 5) 15 ц.
НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, нап. А. Данко. (Осіб 16) 35 ц.
ПАВУКИ, комедія на три дії, нап. Ярославича. (Осіб 11) 35 ц.
СТРАЧЕНЄ ЖИТТЯ, пєса із сєлянського життя, на три дії, 4 осіб 15 ц.
СРУЛІВ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях (7 осіб) 25 ц.

Замовлення слати до: "С В О Б О Д А" 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДЗВА

до односельчан зі села Плябівка, повіт Терехівка.

Звертаємося до наших земляків за морем, а особливо до наших чесних кравців, і просимо...

Об'єднання, P. O. Box 122, Hudson Terminal, New York, N. Y.

ВІДЗВА

до громадян міста Ходорова і Ходорівщини.

До громадян С. Салюка в Нью-Йорку надіслали українські установи міста Ходорова письмо, в якому звертаються до українського громадянства в Америці, а зокрема до тих, що походять з Ходорівщини...

Отого Народного Дому, котре треба, бо іншє владє замкє сємїєвоє рідну школу з рідною мовою навчання, бо не відповідало для науки приміщення.

Оту будову започатковано трудами покійного радника О. Салюка. З Америки одержано як збірку гроє. С. Салюка, перєслану \$66 і черє Об'єднання \$66 і \$22. А будова Народного Дому коштіватимє коло \$7,000. Щоби дїм був готовий настєльки, щоби там мого вчитися наші діти, то треба \$4,500. З того половину вже зібрано в краю.

Цєла будова матимє 300 метрїв квадр. забудовання, а один метєр кв. буде коштівати коло \$25. Жєртводавцї одного й більше метрїв квадратних будуть іменовані почесним членами "Рідної Школи" і їх імена як члєнєв фундаторів будуть уміщені на пам'ятній плитї в будучій школі.

"Не звертаємося до Вас за милостивою, — читаємо в тїм письмї з краю — а тїльки за жєртвою для народу, яку кожний по зємозї повинєн зложити

"UKRAINE"

I am Ukraine yet like all, But have so little to answer my call.

I have no freedom but still in power To bring to you a happy hour.

My life is filled with aches and sorrow, Still bring you joy for your tomorrow.

For I have heroes like the others, Who gave their life and left their mothers.

Beneath the earth my sons they lay, Who fought for freedom a fighting way;

Yet many a stream of blood has flown, They wanted Ukraine for their own.

My love is like a burning heart, For from loved ones never to part.

I may be far beyond the sea, My music and dancing is a lasting memory.

It's great to be happy but I have one plea:

I ask my sons to get me free, For then a flame will burn in my eyes, As then we will live in a paradise.

When the sun shines high and the moon lights low, Be like my passed away sons of long ago.

Great are the heroes who live and die, Not like those who laugh and cry.

Each fighting soul and bird that sings, One sword that fights still freedom brings.

A laughing voice in yonder hills, A worshipped love and changing thrills.

Each day I climb the path of fame To bring to lights my forgotten name,

And make my plea: bring a helping soul To get me to my wishing goal.

Peter Sandusky.

Судєа: А чому ви маєте в "родї страхопуда проти гоєрощї?" Судєа: Навіщо? Я й так усє дома.

LEIGH VALLEY SERVICE

WILKES-BARRE, PITTSBURGH and SCRANTON \$2.50 ЗВОТРИННІ ТИКЕТ В СУБОТУ, 10-ГО ЧЕРВНЯ

NEW YORK (PENNA. STA.) 4:50-6:35 P.M. Newark (Eliz. & Meeker Aves.) 5:18-7:04 P.M.

South Philadelphia 5:38-7:17 P.M. Поворот в неаполі: Scranton (Laurel Line) 5:30 P.M. Pittston (L.V.R.R.) 5:58 P.M.

Wilkes-Barre 6:15 P.M. По бланкї інформації телефонуйте Longacre 5-4021.

LEIGH VALLEY RAILROAD

The Route of the Black Diamond В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

УКРАТНІКА В ЧЕСЬКІЙ ПРЕСІ

Від 1. X. до 7. X. 1932 р.

4. X. "Моравські Вечернік" (Оголошує) інформє про уквдє 12 товариств українсько-го напрямку на Пидкарпаттє...

4. X. "Народні Полїтїка" (Прага) інформє про те, що губернатор Пидкарпаттє зробив уже кроки в тїм напрямї, щоби припинила диктатура, яка веде до українїзації, і пїслав меморандум президентовї та головї мїнїстрїв.

4. X. "Гавїрж" (Спрївєна Острава) в статтї "Мовити на воєну рївно" займаєтє сє перєшним безробітнїм і кризою та стверджує, що в пїдготовтї до війни неєма безробітнїя і наводити приклади, як в рїзних державах відбуваютьє мєнєври.

4. X. "Лїдове Лїстї" (Прага) в статтї "Руско-ємєля без хїба" гадують про те, що і на Україні цього року синїзляєтє з сївобю і що засїєно 3 мїліонї гєктарїв мєнше пїє торїкїв.

4. X. "Вєнков" (Прага) в статтї за тоєм заїтїкою про катастрофальнє положєня на Україні.

4. X. "Лїдовї Дєнїк" (Прага) та сама статтїя зї гадують про...

Україну. 6. X. "Народні Освобоєнці" (Прага) в цїм числї умїщує ХІ частину статтї д-ра Яна Салюка "З цюгорїчної подорожї по СССР", в якїй він опусє своє вражїння з тої подорожї.

6. X. "Право Лїду" (Прага) в статтї, надїсанїй з Ужгороу, дє, "Подкарпатська мова і соціальні демократї" стає на сторону Українцїв, стверджує, що всі Українцї, чи то з Буковїно, чи то з Галичинї, чи з Закарпаттє, всі належать до одної родини, яку ранїш називали Малоросї, і яка також має свою мову, що рїзнїється від російської. Далї стверджує, що шкільно неможливо, щоби пидкарпатські Русини були заїдями з Росїї, бо сторона та є бїдна. Нарештї приводить як доказ висновок проф. Меїєо (Француза), якїй докорєє члєс. урядовї статистичного, що всі Карпатросїєць називає, "Русини" і не означає бїльше, до котрої славянської відноєи вони належать. Твєрдить, що треба тоємо сказати, що те є Малоросї, чи іншє Українцї. Потїм стверджує, що цей нарївний бїй на Пидкарпаттє є одним з походів українського руху на всі українські землєх, що чим далї, то все бїльше ростє.

6. X. "Народні Лїстї" (Прага) приносять у цїлости меморандум посла д-ра А. Гайна до д-ра Івана Дерера, мїнїстра шкільництва і народньої освітї в справї протрусської діяльності в рускїм шкільництвї, яка має 7 тоєч. Назвалг об'єнївує члєнє мїнїстра, що він лопить уставу, відлародное русскїє нарїд, веде передєвою політїку своєї партїї страху перед усім російським і т. п.

6. X. "Лїдове Новїни" (Брно) подають коротко зміст протєсту 12 українських товариств на Пидкарпаттє до президентї і прєзидї мїнїстерської радї, якїм жалуетьє на те, що русифїкацїї т-ва хотїє перєшкідити рїшєнню мїнїстра в справї заведення в школах лїтє книжок, писаных народньою мовою Русинїв, і жалуетьє на гувернатора Пидкарпаттє, що він несправедливо став проти народньої мови і уважаєтє за неможливє, щоби цілїм дїм зїстав на своєм місцї. Цїлїм заїтїкує закїнєчє, щоби "Звертє на себе увагу те, що Українцї, якї Великоросїєць постїєно об'єнївувачуть в прєдєддї, цїлком тепєр пїдпарють члєс. владу, її законї й у-квали".

6. X. "Лїдове Новїни" (Брно) в статтї про новїй протєс в СССР з англїєським інжїнерним автор на славїєським члєс. що останнім дїямї почали роздїлюєтї в Лондої члєс. про те, що "бїг" Моїєскалї почли вербувати охочї до нової акції для відїрїтї Українї від СССР. Авєвє мовчав, бїлі вїдомостї вїд мого і навіє отєгерїли вїд таких авантюристических пїлнїв, нїбито під впливом Керєнського.

6. X. "Горакє Лїстї" (Новє Мєстє над Мєтуї) пишуть про "руске великоєцє", себто російський Вєлїкдєн. Автор виводїтї, має вїтїти "Історїя тексту хрєстєнєса в Володимирї", що її написав проф. Г. Омєльчєнко. (Укр. Бюро в Жєнєвї).

6. X. "Народні Лїстї" (Прага) інформують про те, що

вєсє час ставити Росїнїяня й Українцї разом. Розпїсуетьє про те, що не є найбільше свєто у православнїх Росїнї й Українцїв, гадують про дєкїє великодїні звичкї. Нарештї гадують про мєнісїонїзм і каже, що русскїй і український нарїд савжди були до мого приїхавши. Славнобїгїї осунали думку про "третїй Рим". Русський Іван вїзв на себе тяжку рудю і тепєр вїдню, що не може вєдржатїє на ногах. Автор стверджує, що дорога є тяжка і не знати, чи то Іван дїїдє до метї, чи буде кричатї: "Боже, чому ти мене лїшиш!"

14. IV. "Лїдове Лїстї" (Прага) наводять у широкїй статтї дєкїє приклади з праць вїдомого вєного д-ра Лотїє, що займаєтє питаннями пудїлїї на пїдставї яких твєрдить, що Німїцї вимирять. Між іншїм мїстять такі данї: Англосакїи: на 1000 душ населєня припадає 15 до 18 новороздїєнних; 18 до 22 у Францїї, Бєлгїї, Шотландїї й Ірландїї; 22 до 28 припадає на ЧСР, Угорщїну, Італїю, Голландїю; 28 до 32 припадає на Еспанїю, Португалїю, Югославїю, Грецію, Румунїю, Болгарїю, Туреччину, Польщу, Україну і Росїю.

14. IV. "Дєльнїцї Дєнїк" (Мор. Острава) стверджує, що Гїтлєр готуетьє до збройної вїїни. Наводить приклади, скїльки людєв у Нїмєччинї вїпрямляють по вїськовою. Наводчїя приклад Рєдєнбергє, що подає лїян на відїєннїяні

14. IV. "Лїдове Новїни" (Брно) в статтї про новїй протєс в СССР з англїєським інжїнерним автор на славїєським члєс. що останнім дїямї почали роздїлюєтї в Лондої члєс. про те, що "бїг" Моїєскалї почли вербувати охочї до нової акції для відїрїтї Українї від СССР. Авєвє мовчав, бїлі вїдомостї вїд мого і навіє отєгерїли вїд таких авантюристических пїлнїв, нїбито під впливом Керєнського.

14. IV. "Горакє Лїстї" (Новє Мєстє над Мєтуї) пишуть про "руске великоєцє", себто російський Вєлїкдєн. Автор виводїтї, має вїтїти "Історїя тексту хрєстєнєса в Володимирї", що її написав проф. Г. Омєльчєнко. (Укр. Бюро в Жєнєвї).

14. IV. "Лїдове Новїни" (Брно) в статтї про новїй протєс в СССР з англїєським інжїнерним автор на славїєським члєс. що останнім дїямї почали роздїлюєтї в Лондої члєс. про те, що "бїг" Моїєскалї почли вербувати охочї до нової акції для відїрїтї Українї від СССР. Авєвє мовчав, бїлі вїдомостї вїд мого і навіє отєгерїли вїд таких авантюристических пїлнїв, нїбито під впливом Керєнського.

14. IV. "Горакє Лїстї" (Новє Мєстє над Мєтуї) пишуть про "руске великоєцє", себто російський Вєлїкдєн. Автор виводїтї, має вїтїти "Історїя тексту хрєстєнєса в Володимирї", що її написав проф. Г. Омєльчєнко. (Укр. Бюро в Жєнєвї).

14. IV. "Лїдове Новїни" (Брно) в статтї про новїй протєс в СССР з англїєським інжїнерним автор на славїєським члєс. що останнім дїямї почали роздїлюєтї в Лондої члєс. про те, що "бїг" Моїєскалї почли вербувати охочї до нової акції для відїрїтї Українї від СССР. Авєвє мовчав, бїлі вїдомостї вїд мого і навіє отєгерїли вїд таких авантюристических пїлнїв, нїбито під впливом Керєнського.

14. IV. "Горакє Лїстї" (Новє Мєстє над Мєтуї) пишуть про "руске великоєцє", себто російський Вєлїкдєн. Автор виводїтї, має вїтїти "Історїя тексту хрєстєнєса в Володимирї", що її написав проф. Г. Омєльчєнко. (Укр. Бюро в Жєнєвї).

14. IV. "Лїдове Новїни" (Брно) в статтї про новїй протєс в СССР з англїєським інжїнерним автор на славїєським члєс. що останнім дїямї почали роздїлюєтї в Лондої члєс. про те, що "бїг" Моїєскалї почли вербувати охочї до нової акції для відїрїтї Українї від СССР. Авєвє мовчав, бїлі вїдомостї вїд мого і навіє отєгерїли вїд таких авантюристических пїлнїв, нїбито під впливом Керєнського.

14. IV. "Горакє Лїстї" (Новє Мєстє над Мєтуї) пишуть про "руске великоєцє", себто російський Вєлїкдєн. Автор виводїтї, має вїтїти "Історїя тексту хрєстєнєса в Володимирї", що її написав проф. Г. Омєльчєнко. (Укр. Бюро в Жєнєвї).

14. IV. "Лїдове Новїни" (Брно) в статтї про новїй протєс в СССР з англїєським інжїнерним автор на славїєським члєс. що останнім дїямї почали роздїлюєтї в Лондої члєс. про те, що "бїг" Моїєскалї почли вербувати охочї до нової акції для відїрїтї Українї від СССР. Авєвє мовчав, бїлі вїдомостї вїд мого і навіє отєгерїли вїд таких авантюристических пїлнїв, нїбито під впливом Керєнського.

Україні від СССР, стверджує, що Гїтлєр при допомогї європейських капїталїстїв хоче зачїти кампанїю проти СССР.

14. IV. "Народні Рєспублїка" (Прага) повїдомляє про приїздє за процесу протє саботажїстїв у сїльським господарствї, якї працювали головню на Україні та Кавказї. За смєрть було засуджено 35 осіб.

15. IV. "Народні Полїтїка" (Прага) пише, що в СССР, а особливо на Україні, сїльський саботаж продовжуєтєся. 15% здїбнїх сєлян не хотїли взїти участї в сїбїв. В кїльких райоєх на Україні робїтничї бригади з мїст звїзали в сєвоєх тисячу крївчїв насїння. Мїсцевї урядї жалуетьє, що не мають потрібної сїльськостї насїння, але райоєвє муєтї бути 90% на потрібної сїльськостї зерна. На Білорусїє знов почали сєсїлїнїи нїщити конї. Трєкаторї було справлено 68%, але бїльшеїє знов вернулось до робїтєв. Новї трєкторї розбїрають, щоби мого було поправити старї. Крім того новї частини для поправки трєкторї по колахоз розкрядкуєтє.

15. IV. "Пражскє Новїни" (Прага) повїдомляють про смєрть М. Садєвоєго.

16. IV. "Народні Полїтїка" (Прага) Рєспублїкансько-Український Клуб у Празї мїстять оголошенню про вїклад проф. Гюльєдєльмана на тему: "Національнїй та соціальнїй розподїл населєня на Україні". (Далї будє).

